

АКАДЕМИЈА ТЕХНИЧКО-ВАСПИТАЧКИХ
СТРУКОВНИХ СТУДИЈА – ОДСЕК НИШ
Александра Медведева 20, 18000 Ниш
<https://odseknis.akademijanis.edu.rs/>

**ИЗВЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ
И ОЦЕЊИВАЊУ КВАЛИТЕТА
СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
ДРУМСКИ САОБРАЋАЈ**

Март, 2024.

Стандард 4

КВАЛИТЕТ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

а) Опис стања, анализа и процена

Академија техничко-васпитачких струковних студија је дефинисала и обезбедила механизме који су неопходни за праћење и оцену квалитета студијског програма, који укључују редовну и периодичну евалуацију програма, као и утврђивање одговорности за унапређење студијског програма. Структура и садржај студијског програма и сваког предмета у програму, радно оптерећење студената мерено ЕСП бодовима, успех студената на предметима прати и унапређује. Процес унапређења студијских програма спроводи се тако што предметни наставници на студијском програму предлажу мање измене и допуне курикулума и програмских садржаја појединих предмета са циљем унапређења и осавремењавања студија. Предлози се прослеђују Националном телу за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању Србије.

Курикулум студијског програма у протекле три године имао је једну измену предмета, у изборној групи 2 (4. семестар), предмет **Утврђивање штете на возилима** са фондом часова 2+2+0 и 5 ЕСПБ-а, замењен је предметом **Основи логистике** са исти бројем часова и ЕСПБ-а. Такође, наставници су извршили мање промене у садржају неких предмета, желећи да прате савремене токове у области Друмског саобраћаја. Део наставника овог студијског програма учествовао је у међународним пројектима, где је у оквиру студијских посета, могао да се упозна са начином рада иностраних високошколских установа из ове области и примени их у овој Академији. Због тога се може истаћи велико искуство наставника са овог студијског програма, с обзиром да је овај програм прву акредитацију имао 2008. године, другу 2013, а трећу 2019. године.

Студијски програм основних струковних студија Друмски саобраћај, усклађен је са одговарајућим Европским оквиром квалификација и стањем науке у тој научној области. Студијски програм је усаглашен са европским стандардима у погледу услова уписа (завршено средње образовање у трајању од 4 године), трајања студија (за ОСС три године, на којима се стиче 180 ЕСПБ и обезбеђује проходност студената на друге сличне студије у оквиру датог научног поља образовања), услови преласка у наредну годину, стицања дипломе и начина њеног стицања.

Сви потребни подаци који су везани за студијски програм Друмски саобраћај су објављени на [интернет страници Академије](#), и доступни су широј јавности. Информације о нивоу образовања и степена високог образовања истакнут је у публикацији [Информатор. Правила студија](#) су такође дефинисана и доступна студентима на интернет порталу Академије.

У оквиру студијског програма, приликом реализације наставних садржаја различитих предмета, успоставља се склад између наставних метода, очекиваних исхода учења и критеријума за оцењивање. У настави се користе различите методе као што су усмено и писмено излагање, дискусија, симулација, демонстрација, студије случаја, практичне вежбе, као и лабораторијски и експериментални рад. Иако постоји значајан нагласак на подстицању креативног, истраживачког и практичног начина размишљања код студената, уочено је да одређени број студената није претерано заинтересован за такав приступ и више предност даје традиционалним предавањима (екс катедра) са мањим степеном њиховог активног учешћа. То веома често може представљати проблем у извођењу наставе на студијском програму јер као струковна установа, наставни програм тежи ка пружању практичних знања.

Током једног семестра, студенти обично имају два колоквијума (на средини и на крају семестра), на којима се оцењује квалитет и квантитет њиховог рада. За сваки предмет

постоји и завршни испит, који по личном избору наставника може бити усмен или писмен. Предиспитне обавезе чине до 70 бодова од укупног броја поена на испиту, а минималан број поена за положен испит је 51. Завршни испит је обавезан за сваки предмет.

Постигнути ниво знања се процењује анализом просечног времена потребног за завршетак студија, стопе одустајања од студија, просечних оцена, пролазности на испитима, као и процента студената који успешно заврше школовање. Сви предмети у оквиру програма имају дефинисане [процене постигнућа студената](#) у вези са постизањем предвиђених исхода учења. Описана је стратегија и коришћене методе којима се проверава постизање исхода учења. Као пример овог приступа наводи се обавезни предмет "[Јавни градски превоз](#)", где је детаљно описано време проведено на активностима које воде наставници и сарадници, време проведено у самосталном раду (припрема семинарског рада), време потребно за припрему провере знање и проверу знања (колоквијуми и испит) кроз удео свих ових активности у укупној вредности ЕСПБ.

Као помоћ за стицање увида у то како су програмски исходи учења покривени у оквиру обавезних предмета који су дефинисани програмом, израђено је [мапирање предмета](#).

Континуирано осавремењавање и унапређивање студијског програма у протекле три године заснива се и на учешћу наставника и сарадника овог студијског програма у међународном пројекту Erasmus+ програму „*Унапређење безбедности саобраћаја у земљама Западног Балкана кроз иновацију курикулума и развој основних и мастер студија*“ (Improving the Traffic Safety in the Western Balkan Countries through Curriculum Innovation and Development of Undergraduate and Master Studies/TRAFSAF), који је завршен 2022. године. Кроз ове програме је, поред осталог могло да се види и начин рада иностраних високошколских установа из ове области и да се примени на рад Одсека Ниш и целе Академије. У оквиру ових пројеката долази се до савременијих програмских садржаја који прате европске стандарде. Сви подаци везани за поменуте пројекте, налазе се на [сајту Одсека Ниш](#).

[Правилником о пријави, припреми и одбрани завршног рада](#) студенти су упознати са организацијом основних струковних студијама, уписом, обавезама у току студија, као и дефинисаним захтевима које завршни рад треба да испуни, посебно у погледу методологије, формалних аспеката, практичне оријентације и критеријума оцењивања. Студент може да поднесе пријаву за одобравање теме за израду и одбрану завршног рада студентској служби када оствари најмање 150 ЕСПБ (члан 3. горе поменутог Правилника). На интернет порталу Академије, студентима је доступан [формулар за пријаву завршног рада](#), а такође и [Упутство о форми за израду завршног рада](#). Завршни рад је рад који се ради самостално, у складу са утврђеним садржајем и структуром, дефинисаном темом рада, по сугестијама ментора и по упутству за техничку обраду завршног рада. У току израде рада, ментор је дужан да пружи неопходну помоћ у виду консултација, прегледа резултата и давања упитства за решавање проблема.

Мишљење студената о квалитету студијског програма, утврђује се путем анонимног анкетања студената, које се спроводи два пута годишње (за зимски и летњи семестар), на крају семестра, приликом овере семестар, чиме се постиже велики статистички узорак (сваки студент мора попунити анкету да би оверио семестар). Све активности везане за анкету обављају се у складу са [Правилником о студентском вредновању квалитета студија](#). Студенти су у периоду између два самовредновања позитивно оценили готово све аспекте рада овог студијског програма, мада треба признати да и даље већина студената (не само на овом студијском програму) анкети прилази као обавези, а не

потреби и одрађује је без неке квалитетније анализе. На овоме би требало радити у наредном периоду и ту би највећу улогу требало да има [Комисија за обезбеђење квалитета](#) (на нивоу целе Академије), Поткомисија за квалитет (на нивоу Одсека Ниш) и Студентски парламент Одсека Ниш.

Сви одсеци Академије, па тако и Одсек Ниш, имају израђен [Алумни сервис](#), који се користи за успостављање и одржавање везе између саме Академије и дипломираних студената, као и за подстицање сарадње између Академије и компанија и организација у којима су свршени студенти запослени. Иако је Алумни база доста добро попуњена, чини се да могућности које Алумни клуб пружа, како самим студентима, тако и Академији, нису потпуно искоришћене. Студенти се јављају углавном када су заинтересовани за наставак студирања на Академији, док се ретко јављају када им је потребна професионална помоћ, па би ту велику улогу могао да одигра Студентски парламент, како на нивоу самог Одсека, тако и на нивоу Академије. Са друге стране, сама Академија би могла да обавештава студенте о професионалним обукама које она обавља или обављају друге високошколске установе, компаније и организације, као и да покуша да свршене студенте (нарочито оне који још нису нашли запослење у струци), укључи у неке од својих стручних пројеката и сличних активности. Такође, преко Алумни базе, Академија би својим дипломираним студентима могла да пружи и информације о свим развојним плановима и програмима образовања.

б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања

Кроз праћење и проверу циљева и структуре студијског програма основних студија Друмски саобраћај, радног оптерећења студената и кроз стално осавремењавање садржаја, током времена створила се потпунија слика о нивоу квалитета.

Повратне информације добијене анкетирањем студената, дипломираних студената и послодаваца итд. један су од индикатора шта треба кориговати и унапредити, а шта ново применити, у наредном периоду. Одсек Ниш, нарочито добру сарадњу има са послодавцима где су запошљени свршени студенти овог програма, али и са другим послодавцима који се у већој или мањој мери баве пословима везаним за друмски саобраћај. У последње време, интензивира се и комуникација са свршеним студентима овог студијског програма, пре свега преко Алумни клуба, али и кроз директну комуникацију тих студената са наставницима и сарадницима овог програма.

Од свршених студената се очекивало да стекну опште и специфичне компетенције. Може се рећи да је већина студената такве способности у већој или мањој мери добила и то захваљујући активној настави и читавим низом практичних вежби, које су студенти током студија похађали, обављањем стручне праксе у некој од радних организација, пројектовањем конкретних задатака, итд. Једном речју, већина свршених студената поседују знања и вештине из области друмског саобраћаја, које одмах могу да примене у пракси. Ипак, кроз анкете се искристалисао податак о жељи студената за већим практичним, а мањим теоретским знањима. Иако је јасно да практичне активности не могу да се изводе без довољно теоретског знања, чини се да овде има места да се тај однос праксе и теорије још побољша у корист праксе и то кроз активније коришћење Лабораторије за саобраћајно инжењерство.

в) Анализа слабости и повољних елемената

Предности	Слабости
✓ Јасно дефинисани циљеви студијског програма и њихова усклађеност са исходима учења. ++ ✓ Оцењивање студената врши се непрекидним праћењем њиховог рада и на основу поена стечених у испуњавању предиспитних обавеза и полагањем испита. +++ ✓ Дефинисани поступци праћења квалитета студијског програма. ++ ✓ Континуирано осавремењивање студијског програма у складу са структуром студијског програма у развијеним европским земљама и потребама привреде. +++ ✓ Информације о завршном мастер раду и стручној пракси налазе се на сајту Установе. +++ ✓ Информације о студијском програму и исходима учења доступни су јавности на сајту Установе и у информатору. +++	✓ Незаинтересованост дела студената да се активно укључе у наставне активности. +++ ✓ Недовољне могућности за извођење практичне наставе у привреди. ++ ✓ Недовољна пролазност/успешност студената из појединих предмета. +++ ✓ Недовољна мобилност наставника и студената. + ✓ Недовољно редовно присуство студената на настави. +++ ✓ Недостатак поузданих повратних информација од стране послодаваца о квалитету студија, студијског програма и компетенција студената. ++
Могућности	Опасности
✓ Усклађивање циљева студијског програма са потребама и захтевима тржишта и привреде, и на основу тога предвидети жељене компетенције и знања својих студената +++ ✓ Интензивирање сарадње са предузећима која се баве делатношћу превоза путника и транспорта робе. ++ ✓ Коришћење искустава и метода које у овом елементу имају студијски про-грами слични овом у нашој земљи и Европској Унији. ++ ✓ Усклађеност циљева студијског програма и исхода учења са захтевима тржишта рада. ++ ✓ Повратне информације из праксе о свршеним студентима и њиховим компетенцијама. ++ ✓ Регионално повезивање високошколских установа у циљу размене искуства у побољшању квалитета студијског програма. +++ ✓ Укључивање наставника и сарадника у домаће и међународне развојне пројекте за побољшање програмских садржаја. +++	✓ Привредна и финансијска ситуација у земљи. ++ ✓ Недовољна заинтересованост будућих студената за студијски програм. +++ ✓ Немогућност коришћења средстава из фондова Министарства за науку и технолошки развој Републике Србије. ++ ✓ Немогућност учешћа на пројектима из области науке, истраживања и иновација. ++

г) Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 4:

- Израда стратегије краткорочног и дугорочног развоја студијског програма Друмски саобраћај, који би укључивао даље активно ангажовање на домаћим и међународним пројектима;

- Иновирање садржаја курикулума појединих предмета студијског програма Друмски саобраћај, у складу са савременим технологијама и стањем науке и технике у тој области и потребама праксе;
- Проширење реалног искуства студената кроз обављање стручне праксе у сарадњи са локалним комуналним предузећима и компанијама у Нишком округу;
- Континуирано прикупљање информација из пословног окружења о свршеним студентима и њиховим компетенцијама;
- Повезивање студената и привредних субјеката и остваривање сарадње током студија;
- Унапређење функционалне интеграције знања и вештина кроз прикупљање информација из пословног окружења о студијском програму и мишљења од послодаваца о степену задовољства свршеним студентима;
- Подстакнути развој софтверских вештина који могу бити важни за даље пословање и успешност у раду свршених студената
- Активно учешће наставног кадра у пројектима националног и међународног карактера, као и мобилност наставника и сарадника.

Показатељи и прилози за стандард 4:

Табела 4.1 [Листа свих студијских програма који су акредитовани на високошколској установи са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне 2 школске године](#)

Табела 4.2 [Број и проценат дипломираних студената \(у односу на број уписаних\) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованих студијских програма.](#)

Табела 4.3 [Просечно трајање студија у претходне 3 школске године.](#)

Прилог 4.1. [Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења](#)

Прилог 4.2. [Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца](#)